

[Potřebný charakter „nové filosofie“]

800127-1

I nejhlubší myslitelé prvních dvou třetin našeho století se utápějí v nuancích a jemnostkách; jako přípravná práce to je dobré, ale nová filosofie (tj. nová filosofická cesta) bude vypadat jinak. Budoucnost má jen takové myšlení, které se dovede podívat z nového úhlu na základy, z nichž vyrůstá, na svou minulost, a ovšem které dovede postavit proti tehdejším východiskům východiska nová, která však se k oněm neobracejí zády, ale představují výzvu k polemice a přehodnocení veškeré dosavadní tradice (a ne přehodnocení paušálního, nýbrž detailního). Nové myšlenky totiž nevznikají bez rozhovoru a polemiky s myšlenkami starými. Filosofie představuje myšlení výrazně dějinné (již od nejstarších řeckých filosofů tomu tak bylo a řada z nich si to dokonce velmi jasně uvědomovala – sókratovská a platónská dialektika o tom průkazně svědčí a Aristotelés vykládá řadu problémů právě historicky, v návaznosti na dosavadní myslitele). A dějinnost filosofie stojí a padá s tím, jak dovede do své přítomnosti vtáhnout co nejrozsáhlejší (či spíše nejhlubší, nejvzdálenější) minulost a ukázat ji v novém kontextu, v novém světle.

Konkrétně to pak znamená, že proti výrazným a poměrně jednoduchým tezím starých myslitelů musíme být schopni formulovat podobně výrazně a poměrně jednoduše své teze nové. Nemůžeme zůstat jen u komplikovaných komentářů (sebekritičtějších a poučenějších), ale musíme přistoupit k vlastním myslitelským činům.

(krouž. blok, č. 80-010; Praha, 800127-1.)